

ЯКІСТЬ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Червоненко Н.М., Зарічна Т.П., Маганова Т.В.
Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна
tkachenkonat2@gmail.com

Вступ. Якість освітнього процесу є невіддільною складовою якості освіти. Освітній процес залежить від якості освітнього середовища, включає якісні і кількісні характеристики навчально-виховного процесу, якість професійної компетентності викладачів, якість організаційно-управлінської компетентності, що забезпечує ефективність функціонування освітньої системи і обумовлює результат освітньої діяльності. Законом України «Про вищу освіту» визначено його учасників: наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у вищих навчальних закладах; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах; а також можуть залучатися роботодавці. Усі вони, як стейкхолдери, звертають увагу і висувають певні вимоги до якості освітнього процесу, загальних і фахових компетентностей, освітньо-професійних програм за якими відбувається підготовка фахівців для різних галузей.

Серед першочергових завдань сучасної фахової освіти (у т.ч. фармацевтичної) важливим є пошук шляхів підвищення якості освітнього процесу. Саме над цим активно працює колектив Запорізького державного медичного університету. Відбувається громадське обговорення та аналіз різних освітньо-професійних програм, враховуються побажання й зауваження усіх зацікавлених сторін, вивчаються питання щодо академічної доброчесності на усіх рівнях і за усіма освітніми компонентами, а результатом є висококваліфікований компетентнісний фармацевтичний фахівець. Процес підвищення якості – безперервний, багаторівневий і багатовекторний, тим паче

в умовах активного розвитку й впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Дисципліна «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг» відповідно різних ОПП відноситься до основної освітньої компоненти, яка формує не одну фахову компетентність. Отже аналіз освітнього процесу з вивчення даної дисципліни та пошук шляхів його удосконалення є актуальним. 2020-2021 навчальний рік став викликом для усіх ЗВО фармацевтичного спрямування : протиепідемічні заходи керівництва держави спонукали ЗВО перейти в онлайн формат навчання. Терміново відбулося переформатування організаційно-методичної, виховної і наукової роботи професорсько-викладацького складу, що вплинуло і на комунікативні зв'язки «викладач – студент», «викладач – викладач», «керівник – підлеглий» тощо.

Мета роботи – вивчення зворотного зв'язку «викладач – студент» при викладанні «Фармацевтичного менеджменту та маркетингу» з подальшим удосконаленням організаційно-методичної роботи професорсько-викладацького складу, підвищенням рівня засвоєння фахових компетентностей організаційно-управлінського блоку майбутніми магістрами фармації та якості їх підготовки до державної атестації.

Матеріали та методи. У роботі використані загальнонаукові методи пізнання: аналізу і синтезу, абстрагування, анкетування та узагальнення. Матеріалами для досліджень слугували результати опитування студентів 4 й 5 курсів денної форми навчання ЗДМУ. Опитування проводилося за спеціально розробленою анкетой на основі Google Forms протягом травня – червня 2021 року. В анкету було включені питання щодо оцінки рівня методичного забезпечення дисципліни, якості проведення заняття, дотримання принципів академічної доброчесності та визначення питань, що потребують уваги й покращення.

Результати й обговорення. Студентам було запропоновано оцінити за 5-ти бальною шкалою заняття з предмету «Фармацевтичний менеджмент та

маркетинг» з точки зору їх змісту. 62% і 26% студентів випускного курсу виставили оцінки 5 і 4 відповідно, що свідчить про утримання якості викладання дисципліни в онлайн форматі на основі програми Teams у синхронному режимі з повною візуалізацією. Однак 11,5% опитаних поставили оцінку «3». На їх думку, лекції викладаються сухо; практичні заняття – практично орієнтовні, але не зрозумілі у виконанні, окремі з них без практичної орієнтації; самостійна робота – забезпечена навчально-методичним матеріалом недостатнього рівня якості, більшість завдань не зрозумілі чи складні у виконанні. Об’єктивне оцінювання з боку студентів дозволило виявити слабкі місця і звернути увагу на нові підходи у викладанні дисципліни.

Також студенти оцінювали за 5-ти бальною шкалою рівень проведення викладачем практичного заняття з предмету «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг», враховуючи комунікаційний процес між викладачем та студентами з означенням того, що необхідно покращити. Студенти звертали увагу на необхідність збільшення прикладів практичного характеру під час обговорення тем дисципліни і при формуванні завдань для самостійної роботи. Цей показник склав 43% і 40% респондентів відповідно.

На питання «Чи вважаєте Ви, що оцінювання Ваших знань з дисципліни "Фармацевтичний менеджмент та маркетинг" відбувалось прозоро та чесно?» 87% опитаних відповіли «так», 2% – «ні», 11% – не змогли визначитися, що пояснили саме онлайн форматом навчання.

Крім того, студентам надали можливість означити свої пропозиції, які дозволять покращити якість освітнього процесу з дисципліни «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг». Були отримані наступні побажання: після виходу з онлайн режиму проводити додаткові консультації з актуальних питань для підготовки до ліцензійного іспиту «Крок.2», збільшити кількість лекцій, у посібниках надавати більше інформації, що відсутня у національному підручнику, надати посібник з поясненнями до тестових завдань

«Крок-2. Фармація», т.я. буклети містять окремі некоректні питання і застарілий матеріал.

Висновок. Вивчення зворотного зв'язку «викладач – студент» при викладанні дисципліни «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг» дало можливість виявити напрямки подальшого удосконаленням організаційно-методичної роботи професорсько-викладацького складу та скорегувати основні проблемні питання.